

ปีที่ 4 ฉบับที่ 22 - 23 มกราคม - มิถุนายน 2548 www.srbr.in.th

ISSN 1513-7899

สาระในเล่ม

ควีนหลง.....คส์นยักซ์

พ.ญ.สิริประภา พงษ์แก้ว

การตรวจวินิจฉัย มะเร็งปากมดลูก

พ.ญ.ณาดาวรรณ อรรคมประดิษฐ์

....ห้องละหมาด....

อีกมุมหนึ่งของโรงพยาบาลสระบุรี

วรรณระวี อัคนิจ

สภุ่ป่ข่าวพิเศษ รู่ ชัด ลิก

ศูนย์อุบัติเหตุโรงพยาบาลสระบุรี

107 ปีแห่งคุณค่าจิตกรรรมฝ่าผนัง

วัดสมุหประดิษฐาราม

วิจิต วงศ์พานิช

ควนหลง... คลื่นยักษ์

พ.ญ. สิริประภา พจนะแก้ว (ผู้เขียน)
พ.ญ. ศิริธนา ศรีทธาพิสิฐ
กลุ่มงานจิตเวช

ผ่านมาหลายเดือนแล้วนะคะ นับจากเหตุการณ์ภัยคลื่นยักษ์สึนามิ ที่นำความสูญเสียมาสู่พี่น้องภาคใต้ ภาพของความเศร้าโศกเสียใจคงอยู่ในความทรงจำของใครหลายๆ คน แม้ว่าวันนี้ใจของชาวไทยจะหลังไหลไปช่วยเหลือผู้ที่สูญเสียเหล่านั้นอย่างไม่ขาดสาย

ระหว่างวันที่ 15 - 18 มีนาคม 2548 **กลุ่มงานจิตเวช โรงพยาบาลสระบุรี ร่วมกับสถาบันสุขภาพ**

เด็กแห่งชาติมหาสารคาม ได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือ เด็ก ครู และผู้ปกครอง โดยคัดเลือกโรงเรียน ในอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ที่ได้รับความเสียหายมากที่สุด ได้แก่ **โรงเรียนบางสัก โรงเรียนสุทธานอนุสรณ์ และโรงเรียนบางม่วง** โดยเฉพาะโรงเรียนบางสัก ที่ได้รับความเสียหายมากที่สุดเพียงเสาะตรงเท่านั้น แนวทางการช่วยเหลือคือ ใน phase แรก ระยะ 6 สัปดาห์ หลังจากเกิดเหตุการณ์ เด็กนักเรียนทุกคนจะได้รับการประเมินปัญหาทางด้านจิตใจ โดยใช้แบบคัดกรอง PSC-P (Pediatric Symptom Checklist - Parent Report Form) แบบประเมินภาวะซึมเศร้า (CDI) จากนั้นมีการแบ่งกลุ่มเป็นเด็กที่มีความเสี่ยงสูงต่อปัญหาจิตใจเสี่ยงปานกลาง และเสี่ยงต่ำ โดยจะมีการประเมินสภาพจิตใจของผู้ปกครองและครูด้วย ซึ่งในการไปปฏิบัติราชการครั้งนี้ เป็น phase ที่ 2 เป็นการประเมินปัญหาทางด้านจิตใจในเด็กที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงสูง ระยะ 3 เดือน หลังจากเกิดเหตุการณ์ จากการประเมินปัญหาทางจิตใจในครั้งนี้พบว่า เด็กที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงสูงทั้งหมด 136 คน พบปัญหาทางจิตใจหลังภัยพิบัติ (posttraumatic stress disorder) 8 คน ปัญหาการปรับตัว 8 คน ซึมเศร้า 7 คน โรควิตกกังวล 5 คน โรคกลัว 1 คน มีเด็ก 1 คน ที่วิตกกังวลต่อการพลัดพรากและไม่ยอมไปโรงเรียน และพบว่าผู้ปกครองของเด็กส่วนใหญ่สามารถที่จะจัดการปัญหาบางอย่างได้แล้ว แต่ยังคงมีความวิตกกังวลในปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ส่วนน้อยที่ปรับตัวไม่ได้พบปัญหาซึมเศร้า ปัญหาทางจิตใจหลังภัยพิบัติ (Posttraumatic stress disorder) และโรควิตกกังวล ซึ่งแนวทางการให้ความช่วยเหลือคือ การทำกลุ่มจิตบำบัด จิตบำบัดรายบุคคล ให้แก่ เด็ก ครู และผู้ปกครอง มีเด็กผู้หญิงคนหนึ่งที่พักและแม่เสียชีวิต และเด็กอยู่ในเหตุการณ์นั้นด้วย จากการประเมินพบปัญหาซึมเศร้าและมีความคิดฆ่าตัวตาย จำเป็นต้องใช้ยาต้านเศร้า

ถึงแม้ว่าจากสภาพสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กจะเปลี่ยนแปลงไป เช่น บางโรงเรียนไม่มีสถานที่ที่จะใช้สอนเด็ก ขาดแคลนอุปกรณ์หลายอย่าง แต่เด็กนักเรียนส่วนมากก็ยังไปโรงเรียนตามปกติ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่เด็กควรกลับไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดิม และทำกิจกรรมเหมือนเดิมที่สุด นอกจากนั้นแล้วการที่เด็กได้กลับไปสู่สังคมเดิม เด็กยังได้มีโอกาสในการพูดคุยกับเพื่อนที่รอดชีวิต แลกเปลี่ยนประสบการณ์ พูดถึงเพื่อนหรือญาติที่เสียชีวิต ทำให้เด็กได้ระบายความรู้สึกและความกลัว รับรู้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดกับเขาเพียงคนเดียว และครูก็สามารถที่จะสังเกตอาการของเด็กได้อย่างทั่วถึง ซึ่งแนวทางการดูแลช่วยเหลือของทีมสุขภาพจิต คงเป็นส่วนหนึ่งที่จะ

ช่วยเยียวยาบาดแผลทางใจในระยะสั้น แต่ในระยะยาวคงเป็นการมุ่งเน้นสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง (empowerment of community) ใช้หลักการช่วยเหลือดูแลกันเอง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นกับผู้สูญเสียเหล่านั้น •

Pap smear

การตรวจ

มะเร็งปากมดลูก

ด้วยวิธีแปปสเมียร์

พ.ญ. ภาดาพรรณ ธรรมประดิษฐ์
กลุ่มงานพยาธิวิทยาภาควิภาค

มะเร็งปากมดลูก เป็นมะเร็งที่พบมากที่สุดในสตรีไทย และพบได้ในสตรีตั้งแต่วัยสาวจนถึงวัยชรา พบมากในช่วงอายุ 40-60 ปี จากสถิติของสถาบันมะเร็งแห่งชาติพบว่าผู้หญิงไทยเป็นมะเร็งปากมดลูกระยะลุกลามปีละ 5,600 คน เสียชีวิตสูงถึงปีละ 3,000 คน คิดเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเฉลี่ยมากกว่า 1 แสนบาท/ราย แต่ยงันนับว่าโชคดีที่ปัจจุบันมีวิวัฒนาการทางการแพทย์ที่สามารถตรวจพบเซลล์ผิดปกติจากปากมดลูก ที่เกิดขึ้นในช่วง “ระยะก่อนมะเร็ง” สามารถทำการรักษาได้ง่าย และเป็นการป้องกันการเกิดมะเร็งระยะลุกลาม

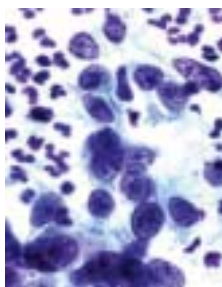
แปปสเมียร์ (Pap smear) คืออะไร

แปปสเมียร์ (Pap smear หรือ Papanicolaou smear) เป็นวิธีการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยการตรวจดูเซลล์ที่เก็บจากปากมดลูก วิธีการนี้ค้นพบโดยนายแพทย์ จอร์จ นิโคลาส แปปปานิโคเลา นายแพทย์ชาวกรีกเมื่อปี พ.ศ. 2471 นับว่าท่านเป็นผู้มีคุณูปการต่อการป้องกันมะเร็งปากมดลูกเป็นอย่างมาก ฉะนั้นการตรวจเซลล์ตามหลักการนี้จึงได้ชื่อว่า Papanicolaou smear

แปปสเมียร์ สำคัญอย่างไร

เนื่องจากมะเร็งปากมดลูกไม่ได้เกิดขึ้นชั่วข้ามคืน แต่ใช้เวลาโดยเฉลี่ยแล้ว 5-10 ปี จากปากมดลูกที่ปกติ เปลี่ยนมาเป็นมะเร็งปากมดลูก การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงนั้นเราเรียกว่า “ระยะก่อนมะเร็ง” (Cervical intraepithelial neoplasia) การตรวจแปปสเมียร์ จะช่วยให้พบเซลล์ผิดปกติในระยะก่อนมะเร็ง ซึ่งสามารถรักษาให้หายขาดได้และลดการเกิดมะเร็งปากมดลูกระยะลุกลามด้วย ในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา จำนวนผู้ป่วยที่เป็นมะเร็งปากมดลูก ชนิดสแควมัส (squamous cell) ระยะลุกลาม มีจำนวนลดลงมาก แต่พบในระยะก่อนลุกลามมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการตรวจปากมดลูก โดยการทำแปปสเมียร์ทั่วประเทศ

ใครควรรับการตรวจแปปสเมียร์

- หญิงวัยเจริญพันธุ์ ควรเริ่มตรวจตั้งแต่มีเพศสัมพันธ์
- หญิงที่ไม่ได้แต่งงาน หรือไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ ควรเริ่มตรวจเมื่ออายุ 35 ปีขึ้นไป
- หญิงที่มีอาการผิดปกติเช่น ตกขาวมีกลิ่นเหม็น หรือมีเลือดออกผิดปกติ
- หญิงวัยหมดประจำเดือน

แปปสเมียร์ทำอย่างไร

โดยการนอนในท่าตรวจภายใน ใส่เครื่องมือในช่องคลอด เปิดให้เห็นปากมดลูกชัด แล้วแพทย์จะใช้แท่งไม้หรือพลาสติกยาว ซึ่งเป็นเครื่องมือเฉพาะสำหรับทำแปปสเมียร์ บ้ายๆ กวาดๆ ที่ปากมดลูก และช่องคลอด เพื่อป้ายเอาเซลล์ของปากมดลูกที่หลุดลอกออกมา แล้วนำมาป้ายลงบนแผ่นกระจกใส หลังจากนั้นก็นำแผ่นแก้วไปย้อมสีแบบเฉพาะแล้วจึงส่องกล้องจุลทรรศน์ดูว่ามีเซลล์ผิดปกติหรือไม่อย่างไร

ปัจจุบันสถานบริการสาธารณสุขทุกแห่งสามารถให้บริการตรวจแปปสเมียร์ ได้ ท่านที่ยังไม่ได้ตรวจอย่าลืมไปรับการตรวจเพื่อจะได้ป้องกันโรคนี้นะเนี่ยๆ ตามคติที่ว่า “กับไว้ดีกว่าแก้” •

รู้ • ชัด • ลึก

เจาะข่าวเจ็บ เก็บข่าวตาย

ข้อมูล : สำนักงานแพทย์ & ศูนย์คอมพิวเตอร์
 ตึกอุบัติเหตุโรงพยาบาลสระบุรี
 โทร. 0-3631-6555 ต่อ 1096

ป้ายโฆษณาไฟฟ้ารั่ว ! ถูกทิ่มจน ภายนอก

เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2548 โรงพยาบาลสระบุรี ได้รับผู้ป่วยชาย อายุ 25 ปี ถูกไฟฟ้าดูดจากการใช้มือจับป้ายโฆษณาของร้านค้าแห่งหนึ่ง แล้วไฟฟ้ารั่ว ดุดทำให้หมดสติ หัวใจล้มเหลว ไตวาย และได้ถึงแก่กรรมในอีก 9 วันต่อมา

ไฟฟ้าเป็นสิ่งที่มองไม่เห็น แต่อันตรายสูง ความอันตรายขึ้นอยู่กับจำนวนโวลต์ และเวลาที่สัมผัส จึง**ไม่ควรสัมผัสอุปกรณ์ไฟฟ้าที่เราไม่รู้จัก** อุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิดควรมีสายดินเพื่อป้องกันไฟฟ้ารั่วและถูกผู้สัมผัสได้ ถ้าต้องการสัมผัส ให้สัมผัสด้วยหลังมือก่อน เพราะถ้าไฟฟ้ารั่ว มืออาจถูกดูดติดทำให้เวลาสัมผัสนานขึ้น เมื่อเกิดเหตุแล้ว ให้ดับกระแสไฟฟ้า หรือทำให้ผู้ถูกดูดหลุดออกจากเครื่องไฟฟ้านั้นทันที แล้วช่วยฟื้นคืนชีพ ณ ที่เกิดเหตุ และ**ขอความช่วยเหลือศูนย์รถกู้ชีพ 1669** เพื่อมารับผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาลต่อไป...

เรามารักหมวกกันน็อค กันเถอะ

ชีวิตที่ต้องสูญเสียก่อนวัยอันควร ครอบครัวที่ต้องขาดผู้นำ สังคมที่ต้องรับภาระเลี้ยงดูคนพิการ สถานการณ์เหล่านี้..ยังคงมีอยู่และเพิ่มขึ้น..ไม่มีใครอยากให้เกิด แต่...มีใครสักคน..ที่อยากจะป้องกันและแก้ไข ถึงเวลาแล้ว...ที่เราจะต้องลุกขึ้นมาช่วยกันคิดและระดมรงค์เพื่อการใช้หมวกกันน็อคอย่างต่อเนื่องและจริงจัง..เริ่มที่ตัวเรา ครอบครัวของเรา ชุมชนของเรา และองค์กรของเราก่อนนะครับ เพราะไม่มีใครรักเราเท่าตัวเราเอง..ให้ความสำคัญรักเขา...ใกล้ชิดกับเขา..เพราะหมวกกันน็อค **“ไม่ได้มีไว้ ป้องกันการถูกจับ”** แต่มีไว้ **“ป้องกันการบาดเจ็บ”** (พบว่า การบังคับใช้กฎหมายหมวกกันน็อคที่ได้ผล ทำให้อัตราการบาดเจ็บที่ศีรษะลดลงถึงร้อยละ 27 และลดการตายลงถึง 3 เท่า จากสถิติในช่วงเทศกาลสงกรานต์ที่ผ่านมา จะพบว่าผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากรถจักรยานยนต์มากกว่าร้อยละ 80 ที่ไม่สวมหมวกกันน็อค)

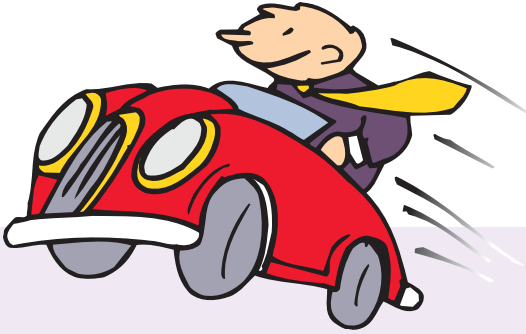
มาเถอะครับ! เรามารวมพลัง...สวมทุกครั้งที่ยับซี...

คนverkehr

ต้นแห่งความจริง

บ้านเลขที่ 18
เทศบาล 4

ขับซึ่งเปลืองน้ำมัน เปลืองชีวิต

เป็นที่รู้กันว่าน้ำมันแพงมาก เราๆ ท่านๆ ที่จำเป็นต้องใช้รถอยู่ จะทำอย่างไรเพื่อประหยัด ค่าน้ำมันแล้วยังมีของแถม ช่วยลดอุบัติเหตุได้ด้วย คำตอบง่ายๆ ...**เลิกขับรถซึ่ง...**

ขับเร็ว ทำให้เสี่ยงต่ออุบัติเหตุ?

- ขับเร็ว ทำให้ระยะเบรกรถยาวขึ้น
- ขับเร็ว ทำให้อุปกรณ์รักษาป้องกันคุณได้น้อยลง
- ขับเร็ว แรงชนสะท้อนกลับเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าตัว
- 1 ใน 3 ของการตายจากรถชนเกิดจากขับเร็วเกินกำหนด

ขับรถช้าลง ช่วยให้ประหยัดน้ำมัน?

- ความเร็วที่ช่วยประหยัดน้ำมันคือ 90 กม./ชม.
- ถ้าคุณลดความเร็วลงจาก 110 มาเป็น 90 กม./ชม. คุณลดค่าน้ำมันได้มากถึง 125 บาท ต่อเดือน!
- การออกรถกระชาก เร่งเครื่องแรงๆ นอกจากทำให้เกิดอุบัติเหตุแล้วยังทำให้คุณเสียค่าน้ำมันเปล่าๆ ไปอีกกว่า 60 บาท ต่อเดือน

ขับเร็วเท่าไร ถึงจะโดนจับ?

- นอกเขตเทศบาล รถเก๋ง มอเตอร์ไซด์ 90, รถบรรทุก 80, รถพ่วง รถสามล้อ 60 กม./ชม.
- ในเขตเทศบาล ขับได้ช้าลงเป็น รถเก๋ง มอเตอร์ไซด์ 80, รถบรรทุก 60, รถพ่วง รถสามล้อ 45 กม./ชม.

ขับรถครั้งต่อไป...คุณคงเลือกได้ว่าจะขับเร็วเท่าไร? จะได้ประหยัดน้ำมัน ประหยัดเงิน ที่สำคัญ ประหยัดชีวิต

ไทน์ลิ้ง

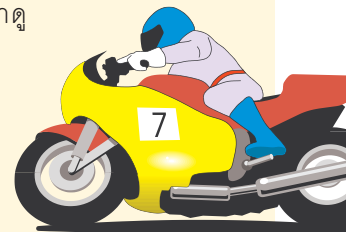
เหตุเกิดในช่วงบ่ายของวันหยุดเทศกาลสงกรานต์

ช่วยด้วยค่ะหมอ! ช่วยหลานฉันด้วย!

เสียงร้องขอความช่วยเหลือดังขึ้น พร้อมกับที่พนักงานแปลเห็นเด็กหญิงวัย 6 ขวบ เข้ามาในห้องฉุกเฉิน เลือดจากแผลที่ศีรษะไหลเป็นอับบนหน้าและเสื้อสีขาวเปลี่ยนเป็นสีแดงปนโคลน เด็กหญิงร้องไห้เสียงดังและพูดว่า **ยายจำ หมูเจ็บหัวจังเลย** หญิงชราเดินเกาะขอบแปลตามเข้ามา พร้อมกับเสียงบ่นว่า **มอเตอร์ไซด์เฮงซวยมาแล้วขับไม่ระวัง** เด็กเล่นสาดน้ำกันที่ริมถนนมันก็ขับมาชนแล้วหนีไป

ครูต่อมาพนักงานแปลก็เห็นเด็กชายวัย 7 ขวบเข้ามาโดยมีแผลที่ขาซ้ายและบริเวณข้อเท้าผิดรูป มารดาร้องไห้เพราะสงสารลูกและให้ข้อมูลว่าเด็กเล่นสาดน้ำกัน แล้วก็วิ่งข้ามถนนแควดคลองชลประทาน ไม่รู้ว่ามอเตอร์ไซด์มันวิ่งจากไหนมาชนเด็ก

จากเหตุการณ์ที่เล่ามาข้างต้น ถ้าคุณผิวดินจะบอกได้เพียงว่า**เพราะคนขับมอเตอร์ไซด์ไม่ระวัง** จึงทำให้เกิดอุบัติเหตุ แต่ถ้าเรามาลองทบทวนกันดูหลายๆ ตลบ ก็จะมีเหตุผลอีกหลายๆ อย่างตามมา เช่น **การเล่นสาดน้ำของเด็กเล็กริมถนน และการวิ่งข้ามถนนสาดน้ำเป็นภาพที่เหมาะสมหรือไม่? การจัด Zone สำหรับการเล่นสาดน้ำควรจัดให้มีขั้นตีใหม่?**

ฝากเป็นคำถามให้ท่านผู้อ่านลองคิดเล่นๆ เพื่อว่าสงกรานต์ปีหน้าจะได้ไม่มีเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นอีก **สงสารเด็ก ๆ ที่ไร้เดียงสา** เพราะเขาเหล่านี้ก็คืออนาคตของชาติ นะชิบอกให้

บ้านเลขที่ 18

ผลงาน ๒๐ ปี

สุธิดา รักมโนธรรม

ข่าวเด่น

พิธีมอบใบประกาศเกียรติคุณและของที่ระลึกแก่ลูกจ้างประจำ รพ.สระบุรี ที่ปฏิบัติงานต่อเนื่องนานเกิน 20 ปี... นับเป็นความปลื้มปิติของเจ้าหน้าที่ทุกคน

รพ.สระบุรี ขอขอบพระคุณท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง ท่านอัศนีชัย บินชัย ที่กรุณามอบรางวัลพิเศษ “ผู้เยี่ยม 6.5 ดาว” ให้เป็นกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในโอกาสวันเกิดโรงพยาบาลปีที่ 53

ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย โดยคณะอนุกรรมการตรวจรับรองมาตรฐานการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (ดรอต.) ได้รับรองมาตรฐานการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมให้แก่ รพ.สระบุรี

รพ. สระบุรีได้รับการรับรองกระบวนการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ Healthy Thailand : 17 ส.ค. 47

พ.ญ.กนกวรรณ เศรษฐพงษ์พนิช (หมอเกด) บุตรี น.พ.ธเนศ-คุณนพวรรณ เศรษฐพงษ์พนิช ได้รับตำแหน่งรองอันดับ 1 ในการประกวดมิสไทยแลนด์ยูนิเวิร์ส ประจำปี 2548 นับเป็นความภาคภูมิใจของชาวสาธารณสุขโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ รพ.สระบุรีทุกคนเพราะปัจจุบันหมอเกดเป็นแพทย์ใช้ทุนของโรงพยาบาล

“ช่วยผู้ประสบภัยคลื่นสึนามิ” เจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานร่วมกันบริจาคเสื้อผ้าและของใช้มือสองสภาพดีเปิดทำขายของได้เงินจำนวน 160,000 บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นบาทถ้วน) และมอบผ่านมูลนิธิชัยพัฒนาในพระบรมราชูปถัมภ์

รพ. สระบุรีได้รับใบประกาศเกียรติคุณ “Clim Award 2004” หรือหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพด้านการส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ยอดเยี่ยมจากสำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขได้มอบเกียรติบัตรแก่ รพ.สระบุรี ในฐานะที่เป็นโรงพยาบาลที่ปฏิบัติงานดีเด่นระดับจังหวัด อันดับ 1 ในโครงการเข้าถึงบริการยาต้านไวรัสเอดส์ สำหรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี ในพื้นที่ จ.สระบุรี

“แฝด 4 ครอบครัวยากไร้” นับเป็นลูกสาวของชาว รพ.สระบุรี ตั้งแต่คลอด...น.พ.เทียม อังสาชน ผู้อำนวยการ รพ.สระบุรี เป็นตัวแทนมอบเงินบริจาคช่วยเหลือด้านการศึกษาจากชมรมธารน้ำใจ พระพุทธบาท 5,000 บาท /ภญ.เชวรัตน์ มั่นพรหม 4,000 บาท และคุณศรีนทิพย์ แสงสาตรา 2,000 บาท

งานสงกรานต์ รพ.สระบุรี รดน้ำขอพรแก่ผู้อาวุโส : 12 เม.ย. 48

นายกสมาคมแม่บ้านสาธารณสุขจังหวัดสระบุรีและคณะร่วมงานรดน้ำขอพรผู้อาวุโสของสมาคมฯ ณ กระทรวงสาธารณสุข : 18 เม.ย. 48

“อาลัยแพทย์หญิงทั้งสอง” แสนคิดถึงคุณหมอศิริอร สุมาลัยนพ (หมอสุดิ) และคุณหมอมัลลิกา สติตินิรามย์ (หมอพิน) อยู่กับเรามาเวลาที่สำคัญเป็นคนดีและน่ารักมากๆ ทั้งสองท่านจะอยู่ในดวงใจของเราตลอดไป

“TQA” เจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานร่วมประชุมจัดทำแบบประเมินตนเองและแผนกลยุทธ์ตามมาตรฐาน TQA (Thailand Quality Award)

“ศิลปะป้องกันและวิธีจัดการกับผู้มีความเสี่ยงต่อการเป็นอันตรายต่อผู้อื่น” จำนวน 2 รุ่น โดยได้รับความกรุณาจากด้านวิทยากรจากสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองสระบุรี : มี.ค. 48

“Cancer in Trend” ในการประชุมวิชาการประจำปี รพ.สระบุรี : 10-11 ม.ค. 48

“Update on Chemotherapy” โดย ภก.ดร.สุภัทร์ สูงภง คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น : 6 พ.ค. 48

การซ้อมแผนอุบัติเหตุกลุ่มชน MC3 สมมติเหตุการณ์รถโดยสารพลิกคว่ำ มีผู้บาดเจ็บ 48 คน ทุกหน่วยงานระดมกำลังเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือเต็มที่ : 24 มี.ค. 48

“การประชุมวิชาการสัญจร ครั้งที่ 9/2548 สมาคมโรคติดต่อแห่งประเทศไทย ร่วมกับ โรงพยาบาลสระบุรี : 17 ก.พ. 48

กลุ่มการพยาบาลจัดประชุม จัดอบรม “การดูแลเด็กโรค “การพัฒนาาระบบการจำแนก ใช้เลือดออก” : 24 พ.ค. 48 ประเภทผู้ป่วย : 28-29 เม.ย. 48

ศึกษาดูงาน

สถาบันต่างๆ ยังให้ความสนใจเข้าศึกษาศึกษาดูงานที่ รพ.สระบุรีอย่างต่อเนื่อง

- ดูงานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ : คณะแพทย์โรงพยาบาลรามธิบดี/เครือข่ายสถาบันวิชาการสาธารณสุข และรพ.นพรัตน์ราชธานี
- ดูงานการบริหารการพยาบาล : รพ.เซ็นหลุยส์ และมหาวิทยาลัยบูรพา
- ดูงานกลุ่มงานพยาธิวิทยาคลินิก : รพ.กำแพงเพชร / ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ จ.อุบลราชธานี และคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- ดูงานการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน HA - HPH : รพ.นราธิวาสราชนครินทร์
- ดูงานการบริหารงานบุคคล : รพ.ศรีบุญเรือง สสจ.อ่างทอง สสจ.ลพบุรี และ รพ.สิงห์บุรี
- ดูงานกลุ่มงานสุขศึกษา : รพ.ดอนตูม จ.นครปฐม

ห้องละหมาด

อีกมุมหนึ่งของโรงพยาบาลสระบุรี

การสวดภาวนาหรือการสวดมนต์ ถือว่าเป็นพิธีกรรมอย่างหนึ่งทางศาสนาที่มีมาแต่โบราณสำหรับศาสนาทุกศาสนาในโลกนี้ต่างมีพิธีกรรมในแง่ของการสวดภาวนาที่แตกต่างกันไป แต่เหตุใดทุกศาสนาจึงมีอะไรที่คล้ายๆ กันในเรื่องของการสวดภาวนา **ปัจจุบันมีหลักฐานการวิจัยที่ทำให้เชื่อได้ว่า การสวดมนต์ให้ผลหรือพลังงานที่ส่งถึงผู้รับได้โดยไม่มีขอบเขต เหมือนกับครั้งหนึ่งที่บรรพบุรุษของเราเคยเชื่อ การสวดมนต์จึงถือว่าเป็นอีกหนึ่งในหลายๆ วิธี ที่จะทำให้เราเข้าสู่สภาวะและเกิดผลดีต่อสุขภาพได้**

ดังนั้นนอกเหนือจากการดูแลด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคมแล้ว ด้านจิตวิญญาณ (spiritual) และความเชื่อ เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่มีสุขภาพของโรงพยาบาลสระบุรีได้ให้ความสำคัญที่ผ่านมา **โรงพยาบาลได้จัดห้องพระไว้สำหรับพระสงฆ์สามารถประกอบพิธีการ สวดมนต์หรือทำสมาธิ ที่ห้องผู้ป่วยสงฆ์อาพาธชั้น 4** มีผู้มาใช้บริการประกอบด้วยผู้ป่วยและญาติ อย่างไรก็ตาม แม้ผู้ใช้บริการในโรงพยาบาลส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ แต่มีผู้ใช้บริการส่วนหนึ่งเป็นชาวมุสลิมที่นับถือศาสนาอิสลามและให้ความสำคัญในเรื่องพิธีการทางศาสนา จึงมีความต้องการสถานที่สำหรับประกอบพิธีการละหมาด โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีการบริการตรวจรักษาหรือเดินทางมาเยี่ยมญาติที่เจ็บป่วยอยู่ในขณะนั้น เพื่อให้ครอบครัวมาดูแลและสนองตอบต่อผู้ใช้บริการดังกล่าว **โรงพยาบาลสระบุรีจึงได้จัดให้มีห้องละหมาดพร้อมห้องอาบน้ำละหมาดชั้นที่ตึกพิเศษอาคาร 60 เติง ชั้น 2** ตั้งแต่ 1 กันยายน 2547 โดยประสานข้อมูลและรูปแบบการจัดห้อง ตลอดจนได้รับการสนับสนุนภาพหรือป้ายที่เกี่ยวข้องจากครอบครัวพิศพรณ

การละหมาด หมายถึง การเข้าเฝ้าอัลเลาะห์ (ซ.บ.) เป็นบัญญัติที่สำคัญของศาสนาอิสลามที่มุสลิมทุกคนจะต้องปฏิบัติ เป็นการสรรเสริญพระเกียรติคุณ การวิงวอนขอพร และการขออภัยโทษต่อพระองค์

อัลเลาะห์ (ซ.บ.) พระเจ้าของศาสนาอิสลาม ทรงใช้ให้บ่าวของพระองค์ ได้แก่ บรรดาผู้ที่ศรัทธา (มุสลิม) ทำการละหมาดที่เป็นข้อบังคับ (ละหมาดฟรดู) วันละ 5 เวลา โดยต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง เคร่งครัด ไม่มีการละเว้น ไม่ว่าจะอยู่สถานที่ใดๆ มีการเดินทางหรือไม่ หรือแม้แต่เจ็บป่วยหรือใกล้ถึงแก่ความตายก็ให้กระทำการละหมาดเท่าที่สามารถจะปฏิบัติได้ เช่น ผู้ป่วยที่ใกล้ถึงแก่ความตายไม่สามารถกระทำการละหมาดด้วยท่าทางได้ก็ให้กระทำด้วยจิตใจ เป็นต้น

การละหมาดที่เป็นข้อบังคับ (ละหมาดฟรดู) แบ่งเป็น 5 เวลา ได้แก่

1. **ละหมาดประจำเวลาซุบฮี** กำหนดเวลาละหมาดนับตั้งแต่แสงเงินแสงทองขึ้นจนถึงดวงอาทิตย์ขึ้น
2. **ละหมาดประจำเวลาดูฮรี** กำหนดเวลาละหมาดนับตั้งแต่พระอาทิตย์เริ่มคล้อยจนถึงเงาของสิ่งหนึ่งเท่าตัวของมัน
3. **ละหมาดประจำเวลาอัซรี** กำหนดเวลาละหมาดนับตั้งแต่สิ้นเวลาดูฮรีจนถึงดวงอาทิตย์ตก
4. **ละหมาดประจำเวลามักริบ** กำหนดเวลาละหมาดนับตั้งแต่ดวงอาทิตย์ตกจนถึงแสงอาทิตย์บ้นท้องฟ้าหายไปหมด
5. **ละหมาดประจำเวลาอิชาฮ์** กำหนดเวลาละหมาดนับตั้งแต่สิ้นเวลามักริบจนถึงแสงเงินแสงทองขึ้น

สถานที่สำหรับใช้ละหมาดนั้นจะเป็นสถานที่ใดก็ได้ที่มีความสะอาดปราศจากสิ่งสกปรกและไม่มีเสียงอึกที่รบกวน ก่อนการละหมาดต้องมีการชำระล้างร่างกายเป็นบางส่วนตามหลักการศาสนา

ได้ฉายาคฉบับนี้จึงขอประชาสัมพันธ์ให้ทุกท่านรับทราบ เพื่อส่งต่อข้อมูลให้กับผู้มาใช้บริการในโรงพยาบาลสระบุรีที่ต้องการประกอบพิธีการละหมาด และสนับสนุนผู้ป่วยทางด้านจิตใจในเรื่องศาสนาและจิตวิญญาณได้อย่างครอบคลุม สอดคล้องกับความต้องการของผู้ป่วยและญาติมากขึ้น •

ถามอะไร ตอบได้หมด

จากการเปิดตัวคอลัมน์เมื่อฉบับที่แล้วพบว่ามีการตอบรับดีมาก ท่านผู้อ่านกรุณาส่งคำถามเข้ามามากมายให้เราเข้าคิวตอบ อ้อ ! อย่างนี้ กอง บก. ค่อยชื่นใจหน่อย สำหรับฉบับนี้ขอตอบคำถามที่เร่รุดตั่งสูงๆ ก่อนนี้แล้วกันนะครับ

เธอคือใครกัน

เรื่องแรก เธอคือใครกัน ? ผู้รับบริการฯ ประจำถามกันหนาหูเกี่ยวกับ คุณพี่ คุณป้า ที่เดินให้บริการอยู่น้ำห้องบัตร ห้องตรวจและห้องเจาะเลือดคอยต้อนรับ และให้คำแนะนำประชาชนที่มาใช้บริการว่าเธอเหล่านั้นคือใครกันหนอ อยากรู้จัง

คุณสุธิดา รักมโนธรรม หัวหน้าศูนย์ประชาสัมพันธ์เล่าให้ฟังว่า เธอผู้ใจดีทั้งหมดคือ **ประชาสัมพันธ์อาสา** ส่วนใหญ่เป็นผู้อาวุโสจากชุมชนต่างๆ ที่มาออกกำลังกายที่ลานสุขภาพของโรงพยาบาลเป็นประจำ แล้วมีน้ำใจอยากช่วยเหลืองานของโรงพยาบาล จึงอาสาสมัครมาช่วยต้อนรับ ให้คำแนะนำด้านบริการในวันราชการ เวลาประมาณ 7.00 - 9.00 น. ซึ่งได้เริ่มปฏิบัติหน้าที่นี้ตั้งแต่วันที่ 16 สิงหาคม 2547 สัญลักษณ์ก็คือทุกคนจะสวมเสื้อยืดสีดำปกสีม่วงมีป้ายประชาสัมพันธ์อาสาติดที่หน้าอกด้านซ้าย ส่วน "อสม.อาสา" ก็ได้ทำหน้าที่เดียวกันนี้ที่ศูนย์สุขภาพชุมชนเมืองสระบุรี ทุกคนเป็น อสม. หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอยู่แล้วและเข้ามาช่วยงานในโรงพยาบาลด้วย ผู้รับบริการต่างชื่นชมอาสาทุกคนเพราะให้บริการอย่างเป็นกันเองและเข้าใจถึงปัญหาของผู้รับบริการด้วยกัน ผู้อำนวยบริการโรงพยาบาลและเจ้าหน้าที่ทุกคนรู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจของทุกท่านที่เสียสละเวลาส่วนตัวมาทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยเฉพาะกับผู้ป่วยที่มีความทุกข์จากโรคภัยไข้เจ็บ

การค้นบัตรล่วงหน้าทางโทรศัพท์

เรื่องที่สอง มีจดหมายถามมาเรื่อง การค้นบัตรล่วงหน้าทางโทรศัพท์ และการโทรศัพท์จองคิวตรวจล่วงหน้าของห้องตรวจต่างๆ

คุณประวิทย์ หอยสังข์ หัวหน้าห้องบัตรชี้แจงว่าบริการโทร. ค้นบัตรล่วงหน้าเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่จะมาตรวจโรคและเคยมีประวัติกับโรงพยาบาลแล้วก่อนเดินทางมาให้โทร. มาที่ห้องบัตรหมายเลข **0-3631-6555 ต่อ 3029** ในระหว่างเวลา 7.30 - 15.00 น. พร้อมกับแจ้งชื่อ นามสกุล หมายเลขประจำตัวผู้ป่วย (ถ้ามี) อาการป่วยหรือแผนกที่ต้องการตรวจ และสิทธิการรักษาที่ใช้อยู่ เพียงเท่านั้น ห้องบัตรก็จะค้นบัตรไว้รอท่านเป็นการย่นระยะเวลาการรอค้นบัตรเมื่อมาถึงโรงพยาบาล แต่มีข้อแม้ว่าในช่วงนี้ให้บริการได้เฉพาะในวันราชการเท่านั้น

การโทรศัพท์จองคิวตรวจล่วงหน้า

ส่วนการโทร. จองคิวตรวจล่วงหน้า **คุณวิไล อวูชานนท์** หัวหน้างานบริการพยาบาลผู้ป่วยนอกได้แนะนำห้องตรวจที่ให้บริการดังกล่าวเฉพาะในวันและเวลาราชการ จำนวน 3 ห้อง คือ

- 1. ห้องตรวจกระดูก**
รับจองคิวตรวจ **เฉพาะคนไข้ที่แพทย์นัด** โดยโทร. ล่วงหน้าก่อนตรวจ 1 วัน ระหว่างเวลา 12.00 - 16.00 น. หมายเลขโทรศัพท์ 0-3631-6555 ต่อ **1083**
- 2. ห้องตรวจเด็ก**
รับจองคิวตรวจ **เฉพาะคนไข้ที่แพทย์นัด** โดยโทร. ล่วงหน้าก่อนตรวจ 1 วัน ระหว่างเวลา 15.00 - 16.00 น. หมายเลขโทรศัพท์ 0-3631-6555 ต่อ **3057**
- 3. ห้องตรวจหู คอ จมูก**
รับจองคิวตรวจล่วงหน้า **ทั้งผู้ป่วยนัดและไม่ได้นัด** โดยโทร. ล่วงหน้าก่อนตรวจ 1 วัน ระหว่างเวลา 13.00 - 16.00 น. หมายเลขโทรศัพท์ 0-3631-6555 ต่อ **3085**

ท่านผู้อ่านมีคำถามอะไรก็ส่งเข้ามาถามกันหน่อย ตามที่อยู่ของ กอง บก. ท้ายเล่ม หรือโทรศัพท์หมายเลข 0-3631-6555 ต่อ 3023 นะครับ •

พระมาลัยโปรดสัตว์นรกที่ขุมนรกอเวจี
ภาพนี้ช่างเขียนบรรจงวาดสุดฝีมือ
เส้นสีที่ตัดกันนั้นให้บรรยากาศถือว่าสุดยอดมาก

เก็บเรื่องมาเล่า

วิจิต วงศ์พานิช...เรื่อง
แมน พงษ์ศิริพานิช...ภาพ

จิตรกรรมฝาผนัง วัดสมุหประดิษฐาราม

107 ปีแห่งคุณค่า...ยังยืนยาวในแผ่นดินที่ 5

เมื่อฉบับที่แล้วผมได้เล่าเรื่องราวของจิตรกรรมฝาผนังจากวัดหนองยาวสูง ซึ่งเป็นหนึ่งในจำนวน 6 วัดของจังหวัดสระบุรี ที่มีภาพเขียนเก่าแก่ของจิตรกรรมฝาผนังที่มีภาพเขียนที่เขียนขึ้นใหม่ในไม่กี่ปีที่ผ่านมา ภาพเขียนที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่งคือภาพเขียนจิตรกรรมฝาผนังที่วัดสมุหประดิษฐาราม ซึ่งเป็นพระอารามหลวงชั้นตรีชนิดสามัญ จากหนังสือตำนานพระอารามโดย เจ้าพระยาวิชิตรวงษ์วุฒิไกร เสนาบดีกระทรวงธรรมการได้เรียบเรียงขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 และได้ทูลเกล้าฯ ถวายทรงตรวจแล้วระบุว่าวัดสมุหฯ นั้นสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 โดยเจ้าพระยานิกรบดินทร์ มหินทรมหา กัลยาณมิตร (โต) ต้นตระกูลกัลยาณมิตรเป็นผู้สร้าง

วัดสมุหประดิษฐารามนี้ตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำป่าสักบริเวณ หมู่ที่ 7 ตำบลสวนดอกไม้ อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี เป็นวัดอีกแห่งหนึ่งที่มีบรรยากาศเงียบสงบร่มเย็นมีประวัติความเป็นมาน่าสนใจยิ่ง เช่นในสมัยรัชกาลที่ 5 เมืองสระบุรีและเมืองพระพุทธบาทยังแยกเป็นอิสระต่อกันทางด้านศาสนา เมืองสระบุรีมีตำแหน่งเจ้าคณะเมืองซึ่งก็เทียบเท่าตำแหน่งเจ้าคณะจังหวัดในปัจจุบันโดยมีพระครูพุทธฉายาภิบาล แห่งวัดสมุหฯ ดำรงตำแหน่งเจ้าคณะเมือง อีกทั้งสมัยก่อนยังเป็นสถานที่ที่บรรดาข้าราชการจะมากกระทำพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาที่วัดแห่งนี้ โรงเรียนประถมแห่งแรกในจังหวัดสระบุรีก็เกิดขึ้นที่วัดสมุหฯ นี้ เมื่อ ร.ศ. 126 (ตรงกับ พ.ศ. 2449) โดยมีชื่อว่า โรงเรียนประถมสมุหประดิษฐ์ มีนักเรียนเมื่อวันเปิดโรงเรียน 59 คน ใช้เงินในการก่อสร้างโรงเรียนเป็นจำนวน 2,136 บาท (หนังสือกระทรวงธรรมการที่ ๔๕/๑๕๕๙ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ร.ศ. ๑๒๖) นอกจากนี้ยังมีการเรียนการสอนแต่พระภิกษุสามเณรหลายสาขาเป็นแหล่งผลิต “มหา” ที่มีชื่อเสียงอีกแห่งหนึ่งของเมืองสระบุรี และหนึ่งในจำนวนนั้นก็คือ อาจารย์พิเนตร น้อยพุทธา

ผมกับแมน พงษ์ศิริพานิช ช่างภาพย้อนกลับเข้าไปเก็บภาพจิตรกรรมฝาผนังเป็นครั้งที่สอง บริเวณภายในพระอุโบสถ จากประสบการณ์จากวัดหนองยาวสูง ทำให้เรารู้ดีว่าภาพเขียนหลากหลายเรื่องราวเหล่านี้มีคุณค่าที่น่าศึกษาซ่อนอยู่มากมายตามซอกตามมุมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคุณค่าทางศาสนาที่ช่วยอธิบายเรื่องราวต่างๆ เช่น พุทธประวัติ เป็นต้น ด้านคุณค่าทางศิลปะสะท้อนให้เห็นถึงการถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ของช่างเขียนด้วยสมาธิ ปัญญา ฝีมือ กลั่นกรองออกมาเป็นภาพที่สวยงามยิ่ง และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ คุณค่าทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี บอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ทั้งความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เป็นต้น ซึ่งภาพจิตรกรรมฝาผนังของวัดสมุหประดิษฐารามนี้เป็นวัดเดียวของจังหวัดสระบุรีที่มีหลักฐานยืนยันว่าเขียนขึ้นในรัชกาลที่ 5 ด้วยราคา 250 บาท ตามใบบอกของเมืองสระบุรีซึ่งมีไปถึงบางกอกเมื่อปี ร.ศ.118 (ตรงกับพ.ศ. 2441)

แมน พงษ์ศิริพานิช เก็บภาพจิตรกรรมฝาผนังไล่เรียงไปที่ละช่อง ทำให้เราได้ภาพดีๆ หลายต่อหลายภาพจากที่เรามองข้ามไปเมื่อคราวไป

เจดีย์วัดสมุหฯ
มองผ่านหน้าต่าง
พระอุโบสถ
ในวันฟ้าเปิด

วรรณคดีเรื่อง
สมุทรโฆษ
เส้นสีที่โปร่ง
สวยงามและ
ละเอียดยิ่ง

นี่คือตัวสัตว์ประหลาด
ในวรรณคดีไทย เรียกว่า
อรหัน (ออ-ระ-หัน) มีตัวเป็นไก่หน้าเป็นคน

พระอุโบสถวัดสมุห
ประดิษฐาราม
ริมฝั่งแม่น้ำป่าสัก

ชาวบ้านกำลังแบ่งไฟเพื่อไปร่วมพิธีที่วัดประจำหมู่บ้าน

หญิงสาวชาวบ้านแต่งกายสวยงามกำลังชี้ชมขบวนแห่ที่แห่ผ่านหน้าบ้านของตน

ตะกร้อวงของชาวบ้านที่บริเวณลานกว้าง

เด็ก ๆ กำลังเล่นที่ม้าส่งเมืองกันอย่างสนุกสนาน

การนั่งล้อมของชาวบ้าน อีกหนึ่งวิถีชีวิตของชาวบ้าน

แม้กำลังดูลูกที่เล่นน้ำกันไม่ยอมขึ้นสักที

ขบวนลำสัตว์ของเจ้านายชั้นสูงในสมัยนั้น เรือขวามือคือเรือของคนมีฐานะดีเรียกว่าเรือเครื่องสับ

นี่คือโรงฝึนในสมัยรัชกาลที่ 5 ชายคนที่นั่งอยู่ใกล้ขอบหน้าต่างกำลังนั่งสูบฝีนอย่างสบายอารมณ์

นี่คือเรือเครื่องผูกที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ เป็นบ้านของชาวบ้านที่มีฐานะยากจน

หญิงสาวกำลังจะออกจากบ้านเพื่อไปร่วมชมขบวนแห่บุญบั้งไฟ สังเกตดูจะเห็นว่าทุกคนจะยกเท้าข้ามโดยไม่เหยียบธรณีประตู

หนุ่มจับสาวในสมัยก่อน

เก็บภาพในครั้งแรก โดยเฉพาะความเป็นอยู่ของคนสมัยก่อนเช่นการละเล่นที่ม้าส่งเมืองของเด็กๆ ตะกร้อวงของชาวบ้าน การก้าวข้ามธรณีประตู การใช้ล้อมของคนโบราณ วัฒนธรรมการแต่งกาย ภาพประเพณีสลากภัตต์ของชาวไทยวน รวมทั้งลักษณะบ้านเรือนในสมัยก่อนที่น่าสนใจยิ่ง

อาจารย์พิเนตร น้อยพุทธา ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพบ้านเรือนของคนในสมัยก่อนว่ามี 2 แบบ คือ **แบบเรือนเครื่องผูกกับแบบเรือนเครื่องสับ** แบบเรือนเครื่องผูกเป็นบ้านของชาวบ้านทั่วไป ที่ฐานะยังไม้ รำรวยพอมีพอกินไปวันๆ เรือนแบบนี้จะใช้วัสดุจากธรรมชาติ เช่น ไม้ไผ่ ใบจาก มาสร้างเป็นบ้าน ส่วนแบบเรือนเครื่องสับเป็นบ้านของคนสมัยก่อนที่มีฐานะดีที่ใช้ไม้เนื้อแข็ง มาจามมาสับด้วยของมีคม เช่น ขวาน มีด เป็นต้น ตัวอย่างของเรือนเครื่องสับที่ยังมีอยู่ในปัจจุบันก็คือบ้านทรงไทยของอาจารย์ทรงชัย วรรณกุล ที่บ้านเขาแก้ว ตำบลต้นตาล อำเภอเสนาห์ นั่นเอง มีภาพอีกภาพหนึ่งเป็นภาพสัตว์ประหลาดในวรรณคดีไทย นั่นคือ **ตัวอรหัน** (อ่านว่า ออ-ระ-หัน) ซึ่งจะมีหน้าเป็นคนแต่ตัวเป็นไก่ การออกเสียงคำอ่านอาจารย์พิเนตรบอกว่าหลายคนยังออกเสียงเป็นเสียงเดียวกับคำว่า **อรหันต์** ซึ่งที่ถูกคำหลังนี้จะต้องออกเสียง ออ-ระ-หัน จึงจะถูกต้อง ผมเลยได้ความรู้ภาษาไทยจากภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดสมุหฯ เพิ่มขึ้นอีกอย่างหนึ่งมาฝากกัน

เป็นที่น่าสังเกตว่า ภาพเขียนที่วัดวัดสมุหฯ นี้จะไม่มีภาพแบบ **เชิงสังวาส (EROTIC ART)** ปรากฏอยู่เลยแม้แต่ภาพเดียวจะมีก็แต่เพียงภาพกึ่งเชิงทะเล้นเพียงภาพเดียว เป็นภาพเด็กน้อย 2 คนใช้ไม้แห่เข้าไปในโสร่งของชายคนหนึ่งที่กำลังนอนหลับอยู่อย่างไม่มีระดับระว่างตัว นอกนั้นส่วนใหญ่จะเป็นภาพวิถีชีวิตของชาวบ้าน วรรณคดีไทยเรื่องหลักชัย - คาวี สมุทรโฆษ เป็นต้น

ภาพจิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถวัดสมุหฯประดิษฐานารามนี้จะแปลกไปจากวัดอื่นโดยทั่วไป คือบริเวณด้านหน้าตรงข้ามพระประธาน

ภายในโบสถ์จะไม่มีภาพมารผจญ (มารวิชัย) ซึ่งถือเป็นภาพหลักของช่างเขียนโดยทั่วไป แต่บริเวณด้านหลังพระประธานทางด้านขวามือจะเป็น **ภาพพระมลายิปโรตสตีศวร** ที่ขุนรอกเวจี ภาพนี้ถือเป็นภาพสุดยอดของเส้นสีที่แปร่งเป็นอย่างมากอีกภาพหนึ่งการให้เส้นตัดสี สร้างบรรยากาศเมืองนรกได้น่าสะพรึงกลัว มีความเป็นตัวของตัวเองของช่างเขียนอย่างแท้จริง มีกลิ่นอายของความเป็นไทยโดยเฉพาะ แม้ว่าช่างเขียนจิตรกรรมฝาผนังของไทยจะนำเทคนิคและวิธีการจากเพื่อนบ้านมาจากหลายๆ ประเทศก็ตามไม่ว่าจะเป็นซีกโลกตะวันออกหรือซีกโลกตะวันตกก็ตามที่ แต่สามารถสร้างความเป็นตัวของตัวเองได้อย่างสวยงามหมดจด ไม่มีอิทธิพลจากซีกโลกเหล่านั้นเข้ามาปนเปื้อนด้วยเลย เป็นสมบัติที่มีค่าของเมืองสระบุรี

นี่เป็นเหตุผลที่ว่าทำไมเราถึงต้องอนุรักษ์ภาพจิตรกรรมฝาผนังเหล่านี้ไว้ให้คงอยู่ไปอีกนานแสนนาน เป็นของดีอีกอย่างหนึ่งที่มีคุณค่ายิ่งของจังหวัดสระบุรี

ครั้งหนึ่งอาจารย์วันชัย ภูมยะดล จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้มาเห็นภาพเขียนขุนรอกที่วัดสมุหฯ ได้ถามอาจารย์พิเนตรว่า ทำไมเราจะต้องหลงใหลได้ปลื้มกับภาพเขียนจากซีกโลกตะวันตก อย่าง ลีโอโนดา ดา วินชี กิโตะ เเรนี หรือ นิโกลาส ปุสแซง กันนัก ทั้งๆ ที่เราก็มียภาพสุดยอดของภาพเขียนมากมายหลายต่อหลายภาพ ล้วนแล้วแต่คงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยอย่างแท้จริง

ผมเพิ่งได้คำตอบนี้เมื่อผมหันมาเขียนเกี่ยวกับเรื่องราวของจิตรกรรมฝาผนังนี้เอง

ผมขอขอบคุณหลวงพี่ที่ทำหน้าที่ดูแลโบสถ์วัดสมุหฯ ที่มีเมตตาให้เราเข้าไปเก็บภาพถึง 2 ครั้ง 2 ครา ขอขอบคุณอาจารย์พิเนตร น้อยพุทธา ที่เป็นทีปรึกษาให้ความรู้มาโดยตลอดทุกเรื่อง และที่สุดต้องเป็น แมน พงษ์ศิริพานิช ช่างภาพที่หอบหิ้วกล้องคู่ใจส่วนตัวไปเก็บภาพให้อีกครั้งหนึ่งให้ทำให้ได้ภาพที่สมบูรณ์แบบตามแบบฉบับของมืออาชีพอย่างแท้จริง •

สนทนาท้ายเล่ม

สวัสดีครับ ก่อนอื่นผมมีข่าวดีจะแจ้งให้ท่านผู้อ่านทุกท่านทราบและร่วมยินดีพร้อมกับชาวโรงพยาบาลสระบุรีด้วยนั่นคือ การที่ พ.ญ.กนกวรรณ เศรษฐพงษ์วิช หรือหมอเกด หมอคนสวยของเราที่ได้ตำแหน่งรองอันดับ 1 ในการประกวดมีสไทยแลนด์ยูนิเวิร์ส ประจำปี 2548 นับเป็นความภาคภูมิใจของชาวสาธารณสุขอีกครั้งหนึ่ง เมื่อหมดภารกิจแล้วขอให้คุณหมอกลับมาให้บริการดูแลชาวสระบุรีเหมือนเดิมนะครับ จุดสารเล่มนี้ก็มีเรื่องเด่นหลายเรื่องเช่นเคยครับ อ่านแล้วได้สาระและความเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กัน อ่านจบแล้วช่วยส่งต่อคนที่ยังไม่ได้อ่านด้วยจะขอบพระคุณยิ่ง

พบกันใหม่ฉบับหน้า สวัสดีครับ

น.พ.อนิรุทธ์ สุภวัตรจริยากุล

สาขารศรัทธา

โรงพยาบาลสระบุรี ขอบขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ สร้างกุศลกับเพื่อนมนุษย์ที่ยากไร้และเจ็บป่วย ด้วยการบริจาคทุนทรัพย์และอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อใช้ในกิจการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาล

คุณเทอดศักดิ์ สุริยภูมิ	มอบเงินจำนวน 200,000 บาท
คุณสุชาดา อุดมรัตน์	มอบเงินจำนวน 50,000 บาท
คุณสุสิชล สิทธิพันธ์	มอบครุภัณฑ์การแพทย์ มูลค่า 50,000 บาท
บริษัท ซีเอ็มซีไปโอเทค จำกัด	มอบเครื่องปรับอากาศ 1 เครื่อง มูลค่า 48,000 บาท
บริษัท ไทยจีแอล จำกัด	มอบเครื่องปรับอากาศ 1 เครื่อง มูลค่า 23,000 บาท
ห้างยาไทย (วิชาญวรรณเภสัช)	มอบเงินจำนวน 20,000 บาท
คุณอึ้งแป้ง ชวีกลกิจ	มอบเงินจำนวน 10,000 บาท
คุณอุดมพร แทนรัตน์วิจิตร	มอบเงินจำนวน 10,000 บาท
คุณทองคำ บัวบาน	มอบเตียงผู้ป่วย และไม้ค้ำยัน มูลค่า 10,000 บาท
ร้านสระบุรีเฟอร์นิเจอร์	มอบเตียงผู้ป่วย 1 หลัง
ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม	มอบตุ๊กเต้ 1 หลัง มูลค่า 5,100 บาท
บริษัท เหมืองหินศิริพัฒนา จำกัด	มอบเงินจำนวน 5,000 บาท

อุลสาร

รายชื่อ 3 เดือน

(แจกฟรี สำหรับผู้รับบริการทุกท่าน)

เจ้าของ

โรงพยาบาลสระบุรี

ที่ปรึกษา

น.พ.เทียม อังสาชน

น.พ.สมมาตรี ตาบองครักษ์

นายไพฑูรย์ ทับแสง

นางผ่องใส ส่อสี

บรรณาธิการ

น.พ.อนิรุทธ์ สุภวัตรจริยากุล

เลขานุการ

นางสุธิดา รัทมนธธรรม

กองบรรณาธิการ

น.ส.สมศวรร วิเชียรศรี

นายวิชิต วงศ์พานิช

น.ส.วรรณระวี อัครนิจ

น.ส.อัมพร อินทร์เปี่ยม

ภญ.สุมาพร ไทยเจริญ

น.ส.นุชรีวัย ฟองนั๊ก

ฝ่ายศิลป์

นายแมน พงษ์ศิริพานิช

นายภูษา สนศิริ

นายบัณฑิต บุคตาพันธ์

หน่วยโสตฯ โรงพยาบาลสระบุรี

สำนักงาน

ศูนย์ประชาสัมพันธ์

โรงพยาบาลสระบุรี

เลขที่ 18 ถนนเทศบาล 4

ต.ปากเพรียว อ.เมือง จ.สระบุรี 18000

โทรศัพท์ : 0-3631-6555, 0-3621-1008

โทรสาร : 0-3621-1624

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นสื่อกลางเผยแพร่ความรู้

ข่าวสารด้านสาธารณสุข และเสริมสร้าง

ความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงพยาบาล

สระบุรีกับผู้รับบริการ